

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО СЕМІНАРСЬКИХ
І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни
“ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ”
(для бакалаврів)**

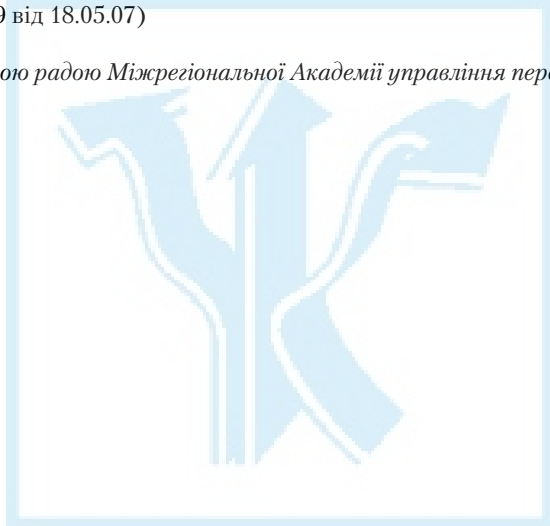
МАУП

Київ 2007

Підготовлено доцентом кафедри загальної та практичної психології
Н. М. Ануфрієвою

Затверджено на засіданні кафедри загальної та практичної психології
(протокол № 9 від 18.05.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом



Ануфрієва Н. М. Методичні рекомендації щодо семінарських і практичних занять з дисципліни “Загальна психологія” (для бакалаврів) — К.: МАУП, 2007. — 18 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, теми семінарських занять з дисципліни “Загальна психологія”, перелік практичних і лабораторних занять за темами, питання для самоконтролю, теми рефератів, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Семінарські та практичні заняття є складовою дисципліни “Загальна психологія”. Основи психології не можуть бути засвоєні без оволодіння конкретними експериментальними методиками психологічного дослідження.

Практичні заняття активізують пізнавальну діяльність студентів, закріплюють теоретичні знання і сприяють формуванню в них вмінь і навичок практичного використання сучасних методів психології. Проблеми, що обговорюються на семінарських заняттях, дають можливість одержати уявлення щодо сучасного стану розвитку психологічної науки та її здобутків у галузі дослідження психології людини.

Методичні рекомендації сприяють якісній практичній підготовці майбутніх фахівців.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Предмет і завдання загальної психології

План семінарського заняття

1. Предмет психології та її структура.
2. Історичний розвиток психології як науки.
3. Місце психології в системі наукового знання.
4. Основні психологічні школи XIX–XX ст.
5. Завдання психології на сучасному етапі суспільно-історичного розвитку.

Література [1; 7; 9; 11; 17; 22; 32; 34; 47]

Тема 2. Методологічні принципи і методи психологічного дослідження

План семінарського заняття

1. Методологічні принципи психології.
2. Методи збирання фактичного матеріалу.
3. Методи обробки матеріалів дослідження.
4. Взаємозв'язок методології, методів і методик дослідження.

Література [2; 17; 19; 20; 22; 33; 34; 36; 41]

Тема 3. Розвиток психіки і свідомості

План семінарського заняття

1. Загальне поняття про психіку.
2. Стадії розвитку психіки:
 - а) сенсорна;
 - б) перцептивна;
 - в) інтелектуальна.
3. Походження свідомості та її сутність.
4. Єдність свідомості й діяльності.
5. Розвиток психіки в онтогенезі та філогенезі.

Література [7; 8; 11; 13; 14; 23; 29; 33; 37]

Тема 4. Особистість у діяльності та спілкуванні

План семінарського заняття

1. Співвідношення понять “індивід”, “особистість”, “індивідуальність”, “людина”, “суб’єкт”.
2. Особистість та її психологічна структура.
3. Потребнісно-мотиваційна сфера особистості.
4. Діяльність, її види та роль у становленні особистості.
5. Спілкування, його структура, функції та зв’язок з діяльністю.

Література [1; 3; 5; 12; 19; 22; 33; 44; 47]

Тема 5. Увага людини

План семінарського заняття

1. Сутність уваги та її значення в життєдіяльності людини.
2. Властивості уваги.
3. Види уваги та їх характеристика.
4. Уважність як властивість особистості.
5. Тренування уваги.

Література [1; 6–9; 11; 21; 35; 40]

Тема 6. Відчуття і сприйняття

План семінарського заняття

1. Відчуття і сприйняття як ланки чуттєвого пізнання: їх сутнісні характеристики.
2. Психофізика сенсорних процесів.
3. Відчуття і сприйняття різної модальності.
4. Теорії відчуттів і сприйняття.
5. Сенсорна організація особистості.

Література [7; 11; 15; 17; 23; 25; 35; 44; 47]

Тема 7. Пам'ять, уявлення та мнемічні властивості особистості

План семінарського заняття

1. Пам'ять та її фізіологічні основи.
2. Загальна характеристика процесів пам'яті.
3. Види пам'яті.
4. Мнемічні властивості особистості.
5. Уявлення та їх види.

Література [9–11; 13; 17; 19; 31; 37; 44]

Тема 8. Психологія мислення

План семінарського заняття

1. Сутність мислення та його соціальна природа.
2. Характеристика мисленнєвого процесу.
3. Форми мислення.
4. Види мислення.
5. Індивідуальні особливості мислення.

Література [1; 5; 13–17; 35; 44]

Тема 9. Мова та мовлення

План семінарського заняття

1. Поняття про мову та мовлення.
2. Мислення і мовлення.
3. Функції мовлення.

4. Види мовлення.
5. Спрямованість особистості і стиль мовлення.

Література [4; 10; 13; 16; 19; 21; 33; 41; 43]

Тема 10. Уява і творчість

План семінарського заняття

1. Поняття про уяву.
2. Зв'язок мислення та уяви.
3. Види уяви.
4. Прийоми створення образів уяви.
5. Психологічна характеристика творчого процесу.

Література [7–10; 20; 22; 26; 42; 45]

Тема 11. Емоційно-вольова сфера особистості

План семінарського заняття

1. Поняття про емоції та почуття.
2. Види почуттів.
3. Емоційні стани людини.
4. Воля та вольові дії.
5. Вольові якості особистості.

Література [12; 13; 17; 19; 21; 27; 36; 38; 46]

Тема 12. Індивідуально-психологічні особливості особистості

План семінарського заняття

1. Поняття про темперамент та його природну основу.
2. Типи темперамента.
3. Характер та його структура.
4. Індивідуальне та типове в характері.
5. Здібності та їх класифікація.
6. Здібності, талант, геніальність.

Література [3; 7; 9; 17; 19; 28; 30; 32; 47]

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Предмет і завдання загальної психології

- I. *Розв'язання психологічних задач.*
 1. Психологи-ідеалісти вважали, що психічні явища можна пізнати тільки за допомогою самоспостереження. Доведіть, чому принципово неможливо пізнання психічних явищ тільки за допомогою самоспостереження.
 2. У медичній практиці інколи вважають, що якщо людина розповідає про свої хворобливі відчуття, то перед лікарем розкриваються її суб'єктивні переживання, а якщо досліджується соматичний стан хворого, то розкривається об'єктивна картина її хвороби.
У чому неправильність такого протиставлення?
- II. *Зобразьте схематично (у вигляді двох малюнків), яке місце займала психологія в системі наук раніше і яке займає зараз у зв'язку з розвитком комплексу технічних наук.*

Література [2; 7; 24; 34; 41; 42]

Тема 2. Методологічні принципи і методи психологічного дослідження

- I. *Лабораторне заняття.*

Проведення групових експериментів зі статистичною обробкою кількісних даних. Матеріалами для дослідження можуть бути різниця порогів шкірної чутливості, порівняння оцінок і самооцінок ознак характеру членів групи; визначення рівня домагань з використанням моторної проби Шварцландера.
- II. *Практична робота.*
 1. Складання програм спостереження за навчальною діяльністю учнівського колективу; вербальними та невербальними засобами спілкування учнів різної статі; спілкування педагогів з учнями.
 2. Формування навичок роботи з особистісними опитувальниками.

Література [1; 8; 24; 34; 42; 44]

Тема 3. Розвиток психіки і свідомості

I. Розв'язання психологічних задач.

1. Багато разів в інкубаторах виводили диких птахів. Ці птахи у штучних умовах будували гнізда так, як завжди їх будують птахи цього виду у природних умовах.
2. Не всі кішки ловлять мишей, хоча ця реакція вважається інстинктивною. Виявилось, що кошенята, до того, як почати ловити мишей, повинні побачити, як це роблять дорослі кішки. Кошенята, які виростили разом з мишами, рідко стають вбивцями цих тварин.
3. Зяблик, що “виховувався” ізольовано від свого виду, співає простіші пісні, ніж птахи, які виростили з дорослою пташиною популяцією. Зяблики ніколи не зможуть навчитися відтворювати пісні свого виду, якщо знаходяться в ізоляції до певного віку.

Проаналізуйте приклади поведінки тварин, визначте їх характерні особливості; зробіть висновок про основні ознаки інстинкту.

Література [3; 7; 10; 20; 24; 37]

Тема 4. Особистість у діяльності та спілкуванні

I. Лабораторна робота.

Дослідження інтерференції навичок.

II. Практичні роботи.

1. Дослідження егоцентризму.
2. Дослідження рівня домагань особистості.

Література [4; 9; 17; 34; 43]

Тема 5. Увага людини

I. Лабораторні заняття.

1. Дослідження властивостей уваги за допомогою тахістоскопу або апарата-експонатора.
2. Дослідження розподілу уваги за допомогою приладу Піорковського.

II. Практичні роботи.

1. Визначення стійкості уваги за допомогою коректурних таблиць Бурдона.
2. Дослідження рівня концентрації уваги за допомогою тесту П'єрона-Рузера.

Література [1; 2; 7; 15; 36; 37]

Тема 6. Відчуття та сприйняття

- I. *Лабораторне заняття.*
Дослідження зорових відчуттів за допомогою стандартних плакатів із зображенням кілець Ландольдта.
- II. *Практичні роботи.*
 1. Визначення величини й оцінка нижнього порога розрізнення м'язово-суглобних відчуттів.
 2. Визначення ступеня точності сприймання коротких проміжків часу.
 3. Дослідження пізнавального контролю під час сприймання.

Література [2; 7; 10; 34; 41; 42]

Тема 7. Пам'ять, уявлення та мнемічні властивості особистості

- I. *Практичні роботи.*
 1. Дослідження обсягу короткочасної пам'яті шляхом запам'ятовування числових рядів.
 2. Аналіз залежності запам'ятовування від настанов особистості та впливу установки на термін запам'ятовування.
 3. Дослідження впливу структурування тексту на процес запам'ятовування.
- II. *Розв'язання психологічних задач.*
 1. Після зустрічі зі старим знайомим хлопець занурився у спогади йшов, не помічаючи зустрічних людей, будівель, повз яких проходив, і непомітно для себе опинився біля воріт свого дому. Який це вид пам'яті?
 2. В експерименті треба було запам'ятати ряд, що складається з 15 прикметників. Одній групі досліджуваних після закінчення заучування запропонували запам'ятати додатково 15 іменників, а іншій групі – 15 чисел. Яка з двох груп краще запам'ятає прикметники? Чому?

Література [1; 2; 14; 20; 34; 42]

Тема 8. Психологія мислення

- I. *Практичні роботи.*
 1. Розв'язання мисленнєвої задачі на словесному, образному та числовому матеріалі і в практично-дійовому плані.
 2. Дослідження процесу узагальнення у мисленні.
 3. Дослідження рефлексивності мислення.

II. *Розв'язання логічних задач.*

1. Двоє людей підійшли до річки. У безлюдного берега стояв човен, в який могла сісти тільки одна людина. Обоє переправилися на цьому човні і попрямували далі.
Як вони це зробили?
2. Як закреслити, не відриваючи олівця від паперу, чотири точки квадрата трьома прямими лініями і повернутися до вихідної точки?

Література [2; 7; 17; 24; 34; 44]

Тема 9. Мова та мовлення

Практичні роботи.

1. Дослідження ригідності мовлення із застосуванням однотипних кольорових малюнків.
2. Дослідження темпу усної мовної діяльності за допомогою тексту для читання.

Література [1; 4; 7; 16; 41; 43]

Тема 10. Уява і творчість

Практичні роботи.

1. Дослідження індивідуальних особливостей уяви.
2. Дослідження творчої уяви.
3. Аналіз особливостей відтворюючої уяви на прикладі художніх і наукових текстів.

Література [11; 19; 24; 26; 41; 43]

Тема 11. Емоційно-вольова сфера особистості

Практичні роботи.

1. Дослідження впливу емоційного стану на точність роботи.
2. Дослідження загальних законів виникнення позитивних афектів.
3. Виявлення рівня наполегливості.

Література [2; 7; 12; 24; 41; 42]

Тема 12. Індивідуально-психологічні особливості особистості

Практичні роботи.

1. Визначення рівнів ергічності, пластичності, темпу та емоційності як властивостей темпераменту.

2. Встановлення переважаючих характерологічних тенденцій особистості за допомогою опитувальника самооцінки властивостей характеру Т. Лірі.
3. Дослідження розумових здібностей за допомогою короткого орієнтовного тесту (КОТ).

Література [2; 17; 28; 34; 43; 47]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Чому психологію розглядають як науку про душу? Що таке поняття “душа” у психології?
2. У чому основна відмінність матеріалістичного й ідеалістичного розуміння психіки?
3. Що дає для психології аналіз рефлекторної дуги?
4. Які основні завдання психології в суспільстві, що трансформується?
5. Яка специфіка застосування кожного методу психології?
6. Назвіть психологів, які зробили значний внесок у розвиток психології як самостійної науки. Які праці цих вчених ви знаєте?
7. Чи може людина жити без уваги?
8. Що означає поняття “сенсорна організація особистості”?
9. Чи тотожні поняття “ілюзії сприйняття” та “галюцинації”?
10. Порівняйте відчуття та сприйняття. Що в них спільне, а що відмінне?
11. Чи може людина, маючи здорові очі, бути сліпою?
12. Як тренувати пам’ять? Які закономірності пам’яті при цьому слід враховувати?
13. Чому мислення має соціальну природу?
14. Чи тотожні поняття “мова” і “мовлення”? Як вони пов’язані з мисленням?
15. Наведіть приклади застосування в літературі, образотворчому мистецтві прийомів створення образів уяви.
16. У чому специфіка емоцій і почуттів?
17. У чому основна відмінність матеріалістичного та ідеалістичного розуміння волі?
18. Як враховувати особливості темпераменту в навчальній і трудовій діяльності?
19. Що становить основу поняття “виховання та самовиховання характеру”?
20. Що таке “соціальні здібності”?

21. Які є підходи до розгляду структури особистості у вітчизняній і зарубіжній психології?
22. Наведіть загальну класифікацію теорій особистості.
23. Психічне та фізіологічне.
24. Свідомість і діяльність.
25. Методологічні принципи психології.
26. Метод спостереження та самоспостереження у психології.
27. Експеримент як метод психологічного дослідження.
28. Методи і методики психологічного дослідження.
29. Математико-статистичні методи обробки кількісних даних емпіричних досліджень.
30. Основні етапи історичного розвитку психології як науки.
31. Чи є розум у тварин?
32. Розвиток форм психічного відображення.
33. Свідомість і самосвідомість людини.
34. Історичний розвиток свідомості людини.
35. Особистість та її психологічна структура.
36. Особистість як продукт і суб'єкт суспільних відносин.
37. Психологічна характеристика видів діяльності.
38. Особливості мотивації діяльності.
39. Увага та її значення в життєдіяльності людини.
40. Основні властивості уваги та методики їх дослідження.
41. Розвиток уваги школярів.
42. Уважність як властивість особистості.
43. Індивідуальні особливості уваги та їх врахування у навчально-виховній роботі.
44. Зв'язок мислення, мови та мовлення.
45. Особливості внутрішнього мовлення.
46. Виникнення і розвиток мовлення у дитини.
47. Природа відчуттів та їх роль у чуттєвому пізнанні світу.
48. Сенсорна організація людини.
49. Роль різних видів відчуттів у процесі пізнання та праці.
50. Органічні відчуття та їх роль у психічній діяльності.
51. Сприйняття та діяльність.
52. Зорові образи сприйняття.
53. Особливості сприйняття часу та простору.
54. Людина як об'єкт сприйняття.
55. Пам'ять та її значення в розвитку особистості.

56. Розвиток пам'яті в онтогенезі та філогенезі.
57. Психологічні закономірності покращення пам'яті.
58. Порушення пам'яті.
59. Психологічний аналіз розв'язання мисленнєвої задачі.
60. Діагностика розумового розвитку.
61. Психологія творчого мислення.
62. Уявлення та творчість.
63. Психологічна характеристика художньої творчості.
64. Природа та своєрідність почуттів і емоцій.
65. Емоційні стани людини.
66. Почуття та особистість.
67. Воля та вольові якості особистості.
68. Виховання та самовиховання волі.
69. Темперамент і стиль діяльності.
70. Чи можна змінити темперамент?
71. Психологічна характеристика типів темпераменту.
72. Характер та його структура.
73. Типове та індивідуальне в характері.
74. Вікові особливості розвитку характеру.
75. Здібності людини: структура, рівні розвитку, види.
76. Індивідуальні відмінності у здібностях.
77. Основні теоретичні положення фрейдизму.
78. Основні теоретичні положення гештальтпсихології.
79. Основні теоретичні положення біхевіоризму.
80. Взаємозв'язок методології, методів і методик дослідження.
81. Сенсорна стадія розвитку психіки.
82. Перцептивна стадія розвитку психіки.
83. Інтелектуальна стадія розвитку психіки.
84. Структура сучасної психології.
85. Місце психології в системі наук.
86. Фізіологічні основи уваги.
87. Види уваги.
88. Чуттєве та логічне пізнання.
89. Поняття про аналізатор.
90. Пороги відчуттів.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Предмет і завдання психології на сучасному етапі суспільно-історичного розвитку.
2. Принцип єдності свідомості та діяльності.
3. Принцип детермінізму.
4. Принцип розвитку у психології.
5. Структура свідомості.
6. Галузі психологічної науки та їх завдання.
7. Загальна характеристика методів психологічного дослідження.
8. Довільна та мимовільна увага.
9. Відчуття у структурі психічних процесів.
10. Сприйняття та його роль у пізнанні світу.
11. Психологічна характеристика різних видів уявлень.
12. Специфіка ейдетичної пам'яті.
13. Індивідуальні особливості пам'яті.
14. Теорії пам'яті.
15. Психологічна характеристика мисленнєвого процесу.
16. Форми мислення.
17. Види мислення.
18. Індивідуальні особливості мислення.
19. Порівняльна характеристика уяви і мислення.
20. Фізіологічні основи уяви.
21. Види уяви.
22. Прийоми створення образів уяви.
23. Чи є почуття у тварин?
24. Психологія стресу.
25. Фізіологічні основи емоцій і почуттів.
26. Види вищих почуттів.
27. Психологічна характеристика вольової дії.
28. Взаємозв'язок темпераменту і характеру.
29. Здібності, обдарованість, геніальність.
30. Особистість та її структура.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Ананьев Б. Г.* О проблемах современного человекознания — 2-е изд. — СПб.: Питер, 2001.
2. *Анастаси А., Урина С.* Психологическое тестирование — СПб.: Питер, 2001.
3. *Асмолов А. Г.* Психология личности — М.: Изд-во МГУ, 1990.
4. *Бодалев А. А.* Психология общения — М.; Воронеж, 1996.
5. *Божович Л. И.* Избранные психологические труды: проблемы формирования личности. — М.: Междунар. пед. академия, 1995.
6. *Выготский Л. С.* Собр. соч.: В 6 т. — М.: Педагогика, 1989. — Т. 2; 3.
7. *Гамезо В. О., Домашенко И. А.* Атлас по психологии: Информ.-метод. пособие к курсу “Психология человека”. — М.: Пед. об-во России, 2001.
8. *Гиппенрейтер Ю. Б.* Введение в общую психологию. — М.: ЧеРо; Юрайт, 2001.
9. *Гриншпун И. Б.* Введение в психологию. — М.: Ин-т практ. психол., 1996.
10. *Грановская Р. М.* Элементы практической психологии. — СПб.: Питер, 1999.
11. *Загальна психологія: Навч. посіб. / О. Скрипченко, Л. Волинська, З. Огороднійчук та ін.* — К.: Вид-во АПН України, 1999.
12. *Кон И. С.* В поисках себя: личность и ее самосознание. — М.: Политиздат, 1984.
13. *Костюк Г. С.* Избранные психологические труды. — М.: Педагогика, 1988.
14. *Леонтьев А. А.* Избранные психологические произведения: В 2 т. — М.: Педагогика, 1983.
15. *Ломов Б. Ф.* Системность в психологии: Избр. психол. тр. — М.: Ин-т практ. психологии; Воронеж: МОДЭК, 1996.
16. *Лурия А. Р.* Язык и сознание. — 2-е изд. — М.: Изд-во МГУ, 1998.
17. *Максименко С. Д., Солов'єнко В. О.* Загальна психологія. — К.: МАУП, 1999.
18. *Мерлин В. С.* Психология индивидуальности: Избр. психол. тр. — М.: Ин-т практ. психологии; Воронеж: МОДЭК, 1996.
19. *Немов Р. С.* Психология: В 3 кн. — 2-е изд. — М.: Просвещение; Владос, 1995. — Кн. 1.

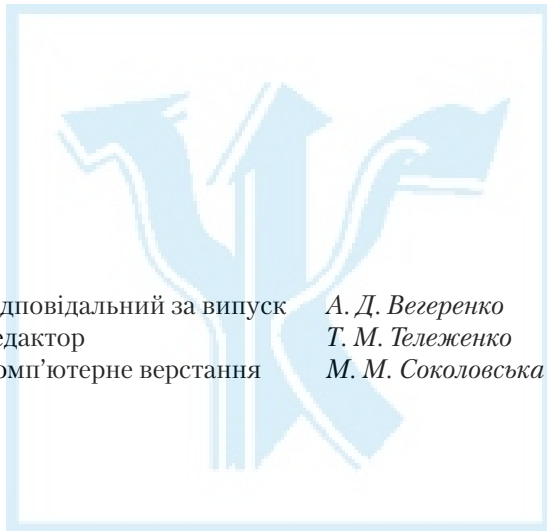
20. *Общая психология: Учебник* / Под ред. С. Д. Максименко. — М.: Рефл.-бук; К.: Ваклер, 1999.
 21. *Общая психология* / Сост. Е. И. Рогов. — М.: ВЛАДОС, 1995.
 22. *Основы психології* / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. — 3-тє вид. — К.: Либідь, 1997.
 23. *Павлов И. П.* Мозг и психика: Избр. психол. тр. — М.: Ин-т практ. психологии; Воронеж, 1996.
 24. *Практикум* по общей, экспериментальной и прикладной психологии / Под ред. А. А. Крылова, С. А. Маничева. — СПб.: Питер, 2000.
 25. *Психология: Словарь* / Под общ. ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского. — 2-е изд., испр. и доп. — М.: Политиздат, 1990.
 26. *Рубинштейн С. Л.* Основы общей психологии. — СПб.: Питер, 2000.
 27. *Столин В. В.* Самосознание личности. — М.: Изд-во МГУ, 1983.
 28. *Теплов Б. М.* Избр. труды: В 2 т. — М.: Педагогика, 1985. — Т. 1.
 29. *Узнадзе Д. И.* Теория установки. — М.; Воронеж, 1997.
 30. *Хеккаузен Х.* Мотивация и деятельность: В 2 т. — М.: Педагогика, 1986.
 31. *Шадриков В. Д.* Психология деятельности и способности человека. — 2-е изд. — М.: Логос, 1996.
 32. *Ярошевский М. Г.* История психологии. — М.: Академия, 1996.
- Додаткова*
33. *Абульханова-Славская К. А.* Деятельность и психология личности. — М.: Наука, 1980.
 34. *Бурлачук Л. Ф., Морозов С. М.* Словарь-справочник по психологической диагностике. — СПб.: Питер, 1999.
 35. *Веккер Л. М.* Психологические процессы: В 3 т. — М.: Наука, 1974.
 36. *Горбатов Д. С.* Практикум по психологическому исследованию. — М.: Издат. дом “Бахтар-М”, 2000.
 37. *Дружинин В. Н.* Экспериментальная психология. — М.: Логос, 1997.
 38. *Изард К.* Психология эмоции. — СПб.: Питер 2003.
 39. *Ильин Е. П.* Психология воли. — СПб.: Питер, 2000.
 40. *Левитина С. С.* Можно ли управлять вниманием школьника? — М.: Педагогика, 1980.

41. *Пашукова Т. І., Допіра А. І., Д'яконов Г. В.* Практикум із загальної психології. — К.: Либідь, 2000.
42. *Практикум по общей психологии* / Под ред. А. И. Щербакова. — М.: Педагогика, 1979.
43. *Практикум по психологии* / Под ред. А. Н. Леонтьева, Ю. Б. Гиппенрейтер. — М.: Наука, 1972.
44. *Психология личности: тесты, опросники, методики.* — М.: Геликон, 1995.
45. *Роменець В. А.* Психологія творчості. — К.: Либідь, 2001.
46. *Рогов Е. И.* Эмоции и воля. — М.: Наука, 1999.
47. *Хьелл Л., Зиглер Д.* Теории личности. — СПб.: Питер, 1997.



ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Теми семінарських занять.....	3
Перелік практичних і лабораторних занять за темами.....	7
Питання для самоконтролю.....	11
Теми рефератів.....	14
Список літератури.....	15



Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп'ютерне верстання *М. М. Соколовська*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3183

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП